

G.R.Y.B.B.

**Comenius 1.3
School Development Project**

2003 – 2004

Keeping Healthy and Sport

European Commission

Czech Republic – France – Holland – Hungary – Italy – Spain

con il patrocinio Torino Organising Committee XX Olympic Winter Games

SET OF RULES "OPEN YOUR MIND"

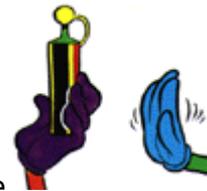
1- Playing and spreading a [fair sports activity](#) is the ideal means to strengthen your body and to develop your mind.

2- A constant and clever [training](#) helps you to be successful.

3- A true athlete is careful about [food](#). Eating properly, following your doctor's advice, is the starting point for future sports achievements.

4- [Food supplements](#) , when properly used , can be useful but they can't improve your results.

5- Try to be [fair](#) all the time: you can't feel proud if you have won through deception or, even worse, thanks to illegal aid.

6- Acknowledge your opponents' credits : getting rid of the suspicion culture helps to [improve sport](#).

7- [Hormones, stimulants and drugs](#) are dangerous and cause permanent damages to your health. Many athletes die because they use these substances improperly.

8- [Drugs](#) can only help us when we are sick , a healthy athlete does not need them. Many common medications contain substances athletes are not allowed to take: your doctor can suggest you legal products that are as much effective.

9- Do not trust anyone who proposes either illegal substances or miraculous drugs and remember that if you report these people you will preserve your [health](#) and your friends'.

10- Nobody can force you to take dangerous substances. Work hard to show that you can get [important results](#) only through your body's strength and your intelligence.

Our schools, our projects

CZECH REPUBLIC – ODRY

Vzdělávací systém v České republice a naše škola

Většina žáků v České republice navštěvuje státní základní a střední školy. Od 1. ledna 2003 pracuje český vzdělávací systém na nových pravidlech, které byly výsledkem veřejné reformy. Sektorová administrativa byla zrušena a školy jsou spravovány rámcově obecnou administrativou. Ta je rozdělena mezi vládu, regiony a obce. Regionům je poskytován vysoký stupeň pravomocí. Reforma byla naplánována do několika kroků během dvou let.

I nadále MŠMT mimo jiné

- rozhoduje o koncepcích a o vývoji vzdělávacího systému
- publikuje všeobecné vzdělávací programy
- skládá povinný obsah vzdělávání
- nese odpovědnost za odměňování učitelů
- dohlíží na učební pomůcky
- řídí setkání ředitelů na úrovni krajů
- stará se o registraci škol
- je organizátorem pedagogických center

Regiony jsou zodpovědné za střední školy, zvláštní školy, základní umělecké školy a za domovy mládeže (mimoškolní aktivity, které byly před rokem 2001 všechny pod MŠMT). Guvernér regionu ustanovuje vedoucího vzdělávacího oddělení školského odboru, který se stává hlavním rozhodujícím v oblasti vzdělávání.

Obec je zodpovědná za povinnou docházku. Obce spravují mateřské a základní školy. Zřizovatelé je většinou řídí a spravují přes odbory pro výchovu a vzdělávání.

Chod školy je zajišťován dvěma toky. Provozní a investiční prostředky pokrývá obec – zřizovatel, odměňování učitelů a pomůcky zajišťuje stát prostřednictvím regionální administrativy. Ředitel školy je jmenován obcí – zřizovatelem a jmenování ředitelů jsou následně potvrzováni regionem a potvrzení regionu je stvrzeno ministerstvem.

Všechny školy jsou od 1. ledna 2003 školy s právní subjektivitou (právní subjekty). Ředitel školy je plně zodpovědný za kvalitu vzdělávání, za finanční management školy, přijímá a uvolňuje učitele, zajišťuje vazby a vztahy školy s veřejností. Může také ustavit radu školy zahrnující rodiče, žáky, učitele a zástupce zřizovatele.

Školní docházka je povinná - a to devítiletá. Obvykle od 6 – 15 let. Všichni žáci začínají na základní škole.

Základní škola	1. stupeň : 6 – 10 let
	2. stupeň: 11 – 15 let

Délka školního dne / týdne / roku

Školní rok začíná obvykle 1. září a končí 31. června následujícího roku. Hodiny trvají 45 minut a vyučování probíhá ve dnech pondělí – pátek. Na 1. stupni se žáci učí 22 – 25 hodin týdně a na 2. stupni 27 – 31 hodin týdně.

Velikosti tříd a počty studentů

V roce 2002/2003 byl průměrný počet žáků na 1 učitele 14,9 a průměrná třída měla 21,5 žáků. Zákon říká, že minimální počet žáků na třídu je 17 a maximum 30.

Třídy jsou koedukovány, vyučují se dohromady chlapci i děvčata. Na 1. stupni jsou všechny předměty vyučovány jedním učitelem a na 2. stupni jsou učitelé specializováni.

Kontrola vzdělávacích programů.

Existují 3 národní programy, každý z nich umožňuje používání metod a učebních pomůcek ze seznamu schváleného MŠMT.

Kvalifikace.

Univerzitní studium je zakončeno státní zkouškou, absolventi tříletého studia obdrží titul Bakalář – Bc. a absolventi úplného čtyř- či pětiletého studia získávají titul Magistr – Mgr.

Jsme základní škola, kterou navštěvuje 450 žáků (246 chlapců a 204 děvčat).

Jsme státní škola s právní subjektivitou a vyučujeme dle programu Základní škola. Naši žáci jsou ve věku od 6 – 16 let. Na prvním stupni máme 10 tříd a na druhém stupni také 10 tříd.

První stupeň tvoří 1. – 5. třídy a druhý stupeň 6. – 9. třídy. Ve školním roce 2003/2004 máme průměrný počet studentů na učitele 15 a průměrný počet žáků ve třídě je 22,5.

Počet žáků v jednotlivých třídách je mezi 17 – 31. Na škole se vyučuje taktéž 25 romských dětí. V září 2004 se 25 žáků se specifickými potřebami učení (ze zvláštní školy, která bude zrušena v červnu roku 2004) připojí k našemu vzdělávacímu programu. Na škole máme 30 učitelů, 20 třídních učitelů, 8 netřídních, 1 ředitel a 1 zástupce ředitele.

Ředitel školy má přímou vyučovací povinnost 6 hodin, zástupce 9 hodin, výchovný poradce 18 hodin týdně. Ostatní učitelé mají vyučovací povinnost 22 hodin týdně. Učitelé 1. stupně vyučují všechny předměty a učitelé 2. stupně jsou specializováni pouze na 2 předměty, ve kterých jsou aprobováni. Na škole působí učitelé s těmito kombinacemi: například matematika - fyzika, tělesná výchova – přírodopis, český jazyk – dějepis, hudební výchova – český jazyk, atd.

Naši žáci mají předměty rozděleny na povinné, povinně volitelné a nepovinné (na 1. stupni jsou povinné všechny). Mezi povinné předměty patří český jazyk – 4 hodiny týdně, matematika – 4 – 6 hodin týdně, dějepis – 2 hodiny týdně, zeměpis – 2 hodiny týdně, anglický nebo německý jazyk – 3 hodiny týdně, tělesná výchova – 2 hodiny týdně, fyzika – 2 hodiny týdně, biologie – 2 hodiny týdně, občanská nauka – 1 hodinu týdně, rodinná výchova – 1 hodinu týdně, pracovní vyučování – 1 hodina týdně, hudební výchova – 1 hodina týdně, výtvarná výchova – 1 hodina týdně.

Povinně volitelné předměty jsou vyučovány v sedmých, osmých a devátých třídách. Žáci mají několik možností volby (ekologie, počítače, vaření, seminář z přírodovědných předmětů, seminář z matematiky a seminář z českého jazyka).

Nepovinné předměty jsou obvykle vyučovány v odpoledních hodinách a zahrnují sportovní aktivity (volejbal, fotbal, florbal a basketbal), konverzaci v anglickém či ruském jazyce, divadelní kroužek, školní pěvecký sbor, gymnastický kroužek a kroužek výtvarný.

HOLLAND - HOORN

Educatieve doelstellingen

Oscar Romero heeft zijn educatieve doelstellingen geformuleerd in het schoolwerkplan, een document dat door de onderwijsinspectie vereist wordt. De onderwijsinspectie staat in dienst van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

We werken met vier hoofddoelstellingen als richtlijnen.

1. We willen onze leerlingen voorbereiden op het leven als volwassenen. Naast kennis op zich zien we het als onze taak ze op te leiden tot zelfbewuste mensen bewust van hun sociale verantwoordelijkheden. Sociale vaardigheden zijn even belangrijk als kennisverwerving. Leerlingen moeten opgroeien tot verantwoordelijke burgers, die in staat zijn de constitutionele democratie te ondersteunen.
2. In onze scholing willen we innovatief zijn, ervan verzekerd zijn dat onze leerlingen voorbereid zijn op studie en werk in de toekomst. Door moderne scholing te bieden willen we ons ervan verzekeren dat onze leerlingen voorbereid zijn op beroeps- en wetenschappelijke studies en dat ze daarbij succes hebben.
3. We stellen ons ten doel onze scholing op een uitdagende manier te organiseren, zodat leerlingen met nieuwe activiteiten en mogelijkheden in contact kunnen komen. We willen de leereffecten en de ontwikkeling van vaardigheden versterken.
4. We garanderen een veilige en zekere leeromgeving. Iedere leerling heeft een verantwoordelijkheid bij te dragen aan deze omgeving.

Deze algemene richtlijnen (onze schoolopdracht) zijn door de docenten uitgewerkt in leerplannen voor ieder schoolvak; wiskunde, talen, geschiedenis, sport, ... enz. Ook worden de richtlijnen *geïnterpreteerd/gehanteerd* door de verschillende afdelingsteams. Iedere afdeling is opgedragen haar educatieve doelstellingen elk jaar te formuleren, aanvullend op de leerplannen van de vakken. Op deze manier waarborgen we dat sociale en communicatieve vaardigheden naast specifieke vakkennis deel uitmaken van het leerplan.

Binnen het kader van onze vier doelstellingen bieden we een aantal buitenschoolse activiteiten aan boven op het reguliere schoolprogramma. Verschillende sportactiviteiten, als ook culturele projecten, politieke debatten, leerlingenraad, internationalisering enz.

Tenslotte heft de school ervoor gekozen vast te houden aan de officiële katholieke titel. We zijn een open scholengemeenschap waar leerlingen van alle gezindten welkom zijn op voorwaarde dat ze deelnemen aan het complete programma, godsdienstonderwijs inbegrepen. We beschouwen het een deel van onze taak het Christelijke erfgoed te onderwijzen zonder er dogmatisch over te doen.

HUNGARY - KOSZEG

Az iskola rövid története

Kőszeget mindig iskolavárosnak tekintették. A lakosság lélekszámához viszonyítva sok iskolának adott otthont, amelyek közül a Jurisich Miklós Gimnázium rendelkezik a leggazdagabb múlttal. Jogelődjét, az egykori jezsuita gimnáziumot 1677-ben

alapították. 1774-ben a jezsuita rendet feloszlatták, ezt követően 1777-ig világi paptanárok biztosították az oktatás folyamatosságát. Az ezután következő években a piarista, majd később a bencés rend irányítása alatt állt.

A mai Jurisich Gimnázium az egykori jezsuita, piarista és bencés gimnázium jogutódja. Jelenlegi épületét 1908-ban építették. Az 1948-as államosítás után kapta a Jurisich Miklós nevet. Névadója 1532-ben hősiessé védte a kőszegi várat a túlerőben levő török sereggel szemben.

Az általunk kínált oktatási programok sok diákot vonzanak más megyékből is, akik többségükben kollégiumban laknak. Jelenleg 437 tanulója van a gimnáziumnak. A diákok közel fele kollégiumban lakik, ötöde naponta bejáró. Csaknem kétszer annyi a lány, mint fiú.

A diákokkal 46 pedagógus foglalkozik. A tanárok, kollégiumi nevelők és könyvtáros együttesen fáradoznak azon, hogy a pedagógiai programot minél jobban meg lehessen valósítani.

Oktatási programjaink

Program	időtartam
Angol kéttanítási nyelvű program	1 év előkészítő + 4 év
Arany János Program	1 év előkészítő + 4 év
Biológia-kémia emelt óraszámú csoport	4 év
Matematika-informatika emelt óraszámú csoport	4 év
Angol nyelvi emelt óraszámú csoport, szövegszerkesztői ismeretekkel	4 év
Német nyelvi emelt óraszámú csoport, szövegszerkesztői ismeretekkel	4 év
Idegenforgalmi és turisztikai csoport	4 év

Az oktatási és nevelési programok a Nemzeti Alaptantervben rögzített alapelvek szerint készültek. Minden iskolának ki kellett dolgoznai a helyi tantervet, amelyben a tantestület, a szülők, a helyi önkormányzat és a diákok igényeit is figyelembe vette. Az iskolánk által kidolgozott helyi tanterv megfelel az érettségi vizsga követelményeinek.

A közoktatási törvény alapján a 9. és a 10. évfolyamon általános műveltséget megalapozó képzés folyik. A diákok érdeklődésének megfelelően az eltérő ismeretek megszerzésére a szabadon választott órakeretben nyílik lehetőség.

Iskolánkban a következő programok választhatók: Angol kéttanítási nyelvű program, Arany János Program, biológia-kémia, matematika-informatika, angol és német emelt óraszámú szövegszerkesztői ismeretekkel társítva, és az idegenforgalmi és turisztikai ismeretek.

A testnevelés oktatása nemek szerinti bontásban történik. A matematikát és az idegen nyelveket szintén csoportbontásban tanítjuk.

A diákok részére szakkörök és délutáni foglalkozások állnak rendelkezésre, ahol ismereteiket bővíthetik. Tömegsport órák és sportköri órák biztosítják a tanulók mozgásigényének kielégítését.

A 11. és 12. évfolyamon - az oktatás második szintjén- a diákok érdeklődésüknek és továbbtanulási igényüknek megfelelően választhatnak tantárgyakat, hogy felkészüljenek a felvételi vizsgákra. 10-15 fős csoportokban, emelt óraszámban tanulják a különböző tantárgyakat.

Kéttanítási nyelvű osztály

Ez az oktatási program az 1999/2000. tanévben kezdődött. Az első, előkészítő évben heti 18 órában tanulnak angol nyelvet a programban résztvevő diákok. A második évtől néhány tantárgyat - földrajzot, fizikát és kémiát, valamint ettől az évtől kezdve matematikát - tanulnak angol nyelven. A követelmények sikeres teljesítéséhez angol anyanyelvű tanárt alkalmaz iskolánk annak érdekében, hogy diákjaink minél jobban tudjanak beszélni. Az ötödik év végén - amennyiben az érettséginek ezt a módját választják - az idegen nyelven tanult tantárgyak közül legalább kettőből angol nyelven kell érettségi vizsgát tenniük.

"Arany János" Tehetséggondozó Program

Az Arany Jánosról elnevezett programot kis falukban, hátrányos körülmények között élő tehetséges diákok részére hozták létre. Az oktatás öt éves. Az előkészítő év fő feladata a tehetség- és készségfejlesztés, a tanulási módszerek elsajátítása. Az ötéves képzés során cél angol nyelvből a középfokú nyelvismeret, informatikából ECDL bizonyítvány, valamint a gépjárművezetői engedély megszerzése. A programban részt vevő diákok kollégiumban élnek, havonta egy hétvégét itt töltönek. Ezen a hétvégén változatos kulturális programokon vesznek részt.

Biológia és kémia emelt óraszámú csoport

Ezt a négyéves programot olyan diákok választják, akik szeretik a természettudományokat, és várhatóan erre a két tantárgyra van szükségük az egyetemi felvételi vizsgához. A biológia oktatása négy évig tart, az első évben heti két órában, a továbbiakban öt és négy-négy órában sajátíthatják el a szükséges tananyagot. A kémia oktatása heti három órában történik az első három tanévben, és heti két órában az utolsó tanévben. (A nem emelt óraszámú osztályokban a kémia oktatása két évig tart, heti két óras óraszámban.)

Matematika és informatika emelt óraszámú csoport

Ezt a négyéves programot is olyan diákok választják, akik szeretik a természettudományokat és matematikát. A szokásos óraszám mintegy kétszerese és a diákok motiváltsága lehetővé teszi, hogy a csoportban tanulók mélyebb, alaposabb ismeretekre tegyenek szert.

Angol- és német emelt óraszámú csoport

Azoknak a tanulóknak, akik ezt a képzési formát választják, lehetőségük van arra, hogy az adott nyelvet legalább heti öt órában tanulják. A nyelvi ismeretek mellett szövegszerkesztői ismereteket sajátítanak el.

Utazás és turizmus

Ez a képzési forma 1997 óta folyik iskolánkban. A program általános célja az, hogy átfogó képet adjon a hazai és nemzetközi idegenforgalmi üzletágról, növelje annak esélyét, hogy a tovább nem tanulók az idegenforgalomban el tudjanak helyezkedni, illetve az ezirányú továbbtanulásukat segítse.

A programot iskolánk három évig tanítja, a negyedik év végén érettségizhetnek belőle diákjaink. A programot oktató tanárok szakmai programokat szerveznek,

partner-és szponzor hálózatot építenek ki, hogy a diákok minél jobb eredményeket érjenek el.

Iskolai hagyományok

A hagyományok őrzése mindig fontos volt iskolánk életében. A nemzeti ünnepeink, a városi ünnepek és rendezvények aktív szereplői között vannak diákjaink. Az ünnepélyeken tanulóink egyenruhát viselnek, megtartottuk a lányok számára a matrózblúz viselésének kötelezettségét.

Hagyományaink közé tartozik az évente megrendezett diákhét, amelynek során végzett és jelenlegi diákjaink tartanak előadásokat. Zenés programok és az osztályok közötti vetélkedő színesíti a diákhét programját. A diákhét fontos eseménye a diákigazgató megválasztása.

Évente jutalmazunk a legjobb tanulókat és a legjobb sportolókat és a művészeti ágakban kiemelkedőket. Évente két tanítási napot tanulmányi kirándulásra fordít minden osztály.

Végzett diákjaink öt évenként találkozókat szerveznek, de ettől függetlenül is szép számban látogatják meg az alma matert.

Kapcsolataink

Iskolánk együttműködik a város és a környező falvak általános iskoláival, hogy minél jobban segítsük a nyolcadik osztályos tanulók sikeres előrehaladását. A tantestület tagjai közül többen a tanárképzési program keretében a tanárjelöltek tanítási gyakorlatát vezetik és felügyelik. Aktív kapcsolatot építettünk ki a könyvtárral, múzeumokkal, nemzeti parkokkal és egyéb civil szervezetekkel.

Legtartósabb és leghatékonyabb külkapcsolatunkat testvérvárosunk, Vaihingen an der Enz középiskolájával, a Friedrich Abel Gimnáziummal volt, tartalmaz diákcserekre került sor.

Projektjeink:

A projektmunkát iskolánkban a nemzetközi együttműködések indították be. Egy a CEFIC és ICASE iniálta kémiai projekt kivételével a Comenius program keretében megvalósuló együttműködések során vettek részt diákjaink projektmunkában.

1999 óta vagyunk aktív résztvevői a Socrates illetve az Ifjúság 2000-2006 programoknak. Ezek lehetőséget biztosítottak ahhoz, hogy egy-egy téma kidolgozásával jobban megismerjük partnereinket, és saját magunkat. A projektévek során végzett munka tartalmaz, a hozzá kapcsolódó projekttalálkozókat, látogatásokat hasznosak, az élmények feledhetetlenek voltak.

A megvalósult projektek: 1999-2003: A város, mint az oktatás tárgya és forrása. Itt egy szicíliai, egy menorcai és egy szardíniai iskolával dolgoztunk együtt. A projekttalálkozókra összesen mintegy 50 diák jutott el. Ugyanakkor iskolánkba látogatott mintegy 50 diák Menorcáról illetve Szardíniáról.

2002-ben a ciutadellai iskolával együttesen dolgoztunk a "Hunorcacti" környezet-és természetvédelmi projecten, ennek keretében 40-40 diák látogathatott egymáshoz.

Jól sikerült az "Ismerkedés másokkal" projekt, amely az olaszországi Oulx középiskolájával lebonyolított diákcsere volt. A 22 olasz és a 27 magyar diák, aki részt vett ebben a programban, örök élményt őriz szívében.

A 2003/2004. tanévben két nemzetközi programban vesz részt iskolánk. Az egyik egy egyéves diákcsere program, amelyben a Porto melletti Lousado középiskolának

tanulóival dolgoznak együtt tanulóink. A másik egy három évre tervezett sport témájú, a 2006-os Téli Olimpia inspirálta iskolafejlesztési projekt, amelyben két régi partnerünk (Oulx és Ciutadella) mellett új barátokat szerzünk a francia Embrun, a cseh Odry és a holland Hoorn egy-egy középiskolájából.

ITALY - OULX

Il Des Ambrois spiegato agli altri.

E' una scuola come tante altre in Italia, in un momento in cui è difficile definire la scuola italiana, al bivio con riforme e controriforme che non dicono mai il proprio nome, né quantificano ciò che vorrebbero dire e fare.

La scuola italiana sembra non essere più il terreno dove si incontrano, si scontrano linee pedagogiche e didattiche, ma il luogo dove si sperimentano nuove linee economiche e finanziarie: scuola come servizio e diritto o scuola come prodotto da comprare o vendere ad acquirenti e clienti.

Per il momento il Des Ambrois coltiva l'immagine di una scuola come diritto allo studio, luogo dove si fa cultura, dove i valori legati agli individui che apprendono e insegnano sono ai primi posti.

Nel suo piano di offerta formativa vengono elencati i seguenti obiettivi educativi e didattici:

- innalzare il livello di apprendimento e il successo scolastico;
- assicurare il successo all'uscita del corso di studi;
- recupero e valorizzazione del potenziale di ogni singolo allievo e dei gruppi;
- capacità di conoscere ambiente, territorio e dinamiche interculturali;
- creare spazi e condizioni di creatività, favorendo il piacere di stare insieme.

Tali obiettivi sono comuni alle diverse anime o indirizzi che compongono l'Istituto di Istruzione Superiore Statale: il linguistico, il classico, lo scientifico e il professionale.

Tale struttura si è fatta nel corso dell'ultimo decennio, tra esigenze di razionalizzazioni amministrative e finanziarie e ricerca di nuovi spazi e offerte educative da offrire ad una utenza di una zona di montagna dove la diversità di indirizzi, le distanze logistiche, la non priorità del discorso scuola da parte delle collettività locali sembrava una costante.

Il Des Ambrois si è fatto attraverso sperimentazioni più che decennali, costruendosi lentamente, dialetticamente con il contributo di insegnanti, alunni, famiglie, con tentativi vari, talvolta nell'urgenza e spesso supplendo a carenze di fatto a cui, a posteriori, si dava il labello di innovazioni didattiche e pedagogiche.

Non è una banalità affermare che al Des Ambrois il centro di tutte le attività è lo studente nella sua globalità e nella sua linea evolutiva dai quindici ai diciannove anni.

La didattica è pensata in maniera da favorire

- la motivazione all'apprendere con il supporto delle nuove tecnologie;
- il potenziamento e lo sviluppo delle lingue straniere;
- le attività e i percorsi di orientamento professionale, le scelte scolastiche, i percorsi individuali di riorientamento in caso di passaggio ad altre scuole. Il potenziamento dell'area professionale è specifica alla sezione Professionale del Des Ambrois.

Il Des Ambrois è sito e vive in un bacino montano particolare, a qualche chilometro dalla frontiera con la Francia, in una valle che continua a mutare vivendo le trasformazioni inerenti storiche di natura ambientali, di collegamenti stradali e ferroviari, di servizi turistici che rappresentano la caratteristica essenziale della zona, alla prossima vigilia dello svolgimento dei Giochi Olimpici Invernali di Torino 2006.

Da un lato, quindi, si lavora per contribuire alla conoscenza al rispetto e alla valorizzazione del territorio e del patrimonio locale, ma al tempo stesso si opera per sviluppare l'apertura verso altre realtà nazionali e internazionali favorendo la partecipazione a progetti INTERREG, gemellaggi con scuole e istituzioni europee dell'area nordica e mediterranea, ed extra europee, in Africa e in America del Sud, per esempio. Notevole è l'attenzione a favorire scambi individuali e di gruppo con scuole straniere per permettere la frequenza per un anno scolastico o periodi più o meno lunghi di studenti in altre strutture scolastiche favorendo l'apprendimento delle lingue e al tempo stesso l'apertura verso altre realtà in un contesto di Europa che si va facendo e aprendo ad altre realtà.

La preparazione all'evento olimpico del 2006 vede il Des Ambrois impegnato a favorire l'impegno sportivo e sciistico dei suoi allievi che potranno essere protagonisti in tale singolare occasione. Lo sport è inteso non solo come pratica sportiva ma anche come cultura sportiva. E' il senso e la filosofia soggiacente al progetto Scuola/Sport che vede impegnati studenti, insegnanti, famiglie in un quadro di flessibilità degli orari, partecipazione ad eventi come la Coppa Europa, la Coppa del Mondo, i Giochi paraolimpici e formazione a progetti previsti ad hoc dal Coni e dalle Federazioni di Sci francese e italiana.

L'IISS Des Ambrois ha elaborato questo progetto nella speranza di venire incontro alle esigenze di chi pratica lo sport e spera di conseguire una concreta preparazione di base per entrare da protagonista nel mondo del lavoro e la tempo stesso per favorire la realizzazione di speranze legate ai giochi Olimpici invernali di Torino 2006.

Una cura e attenzione particolare è fornita per creare spazi e condizioni di star bene a scuola nell'ambito di una educazione alla salute, promuovendo attività di informazioni sia nei confronti degli studenti che delle famiglie e degli operatori scolastici su tematiche di benessere individuale e collettivo e di prevenzione delle diverse forme che possono assumere le situazioni di disagio giovanile. Sono realizzati corsi di informazione sulla prevenzione dei diversi rischi in special modo quelli derivanti da consumi illeciti di droghe, alcool ecc.

Da diversi anni risorse notevoli in termini di tempo, spazi e impegno sono destinate a valorizzare le capacità creative, le attitudini e le potenzialità individuali degli studenti, favorendo la loro partecipazione ad attività collettive come teatro e musica e partecipazione ad attività artistiche. Un laboratorio teatrale è la fucina ove si preparano spettacoli di tutta una stagione (laboratorio filmico, corso di chitarra, danze folk. Il gruppo musicale DESAMBAND da diversi anni cura esibizioni anche all'estero, Usa, Francia, con gemellaggi con gruppi musicali stranieri e produce CD.

L'aspetto scolastico propriamente detto è sempre presente in filigrana quasi a voler sottolineare e avverare il motto del Des Ambrois " Niente si impara, se non ciò che si ama".

Questa impresa o sfida vede impegnati quotidianamente studenti, insegnanti, dirigenza, personale scolastico, famiglie. Nessuno è trascurato, nessuno è messo da parte. Il contributo di ciascuno è prezioso.

Questo contributo consiste nel rinnovare ogni anno, ogni giorno, nell'integrare i nuovi arrivati che sostituiscono coloro che partono in altre scuole, alunni e insegnanti. Non sempre le forze sono sufficienti. La mole di lavoro, specie nel rinnovare e vivificare le idee, aumenta. Lo scoraggiamento non è così lontano, in un momento in cui i segnali

che si accumulano sulla e nella scuola italiana, di cui siamo parte, non sono positivi, chiari, confortanti.

Per il momento questa è la carta da visita del Des Ambrois, speriamo che la percezione degli altri sia simile alla nostra.

SPAIN – CIUTADELLA DE MENORCA

El projecte educatiu i curricular de centre

El projecte de l'Institut Josep Maria Quadrado és el document que serveix per regir la tasca educativa acordada per la comunitat del nostre centre. Aquí hi trobem les decisions més generals que els departaments didàctics en les seves programacions i els professors en la seva docència han de tenir en compte perquè l'alumnat rebi una formació coherent, integrada i de qualitat al llarg del seu currículum

1. Referències a la llengua vehicular d'ensenyament, què és el català.
2. Línia metodològica:
  - Experimentació.
  - Participació activa dels alumnes.
  - Implicació dels pares en el procés educatiu.
  - Interdisciplinarietat.
  - Integració, relació amb el medi proper.
3. Línia pedagògica:
  - Entre d'altres punts hi trobem la importància dels valors i actituds.
  - Fixació i desenvolupament de temes transversals com:
    - a. Educació medioambiental (Conservació de la naturalesa, hàbits i consciència proteccionista, i la incidència humana i els ecosistemes.)
    - b. *Educació en la salut. (La cura del propi cos, prevenció contra les drogues, l'alimentació, els hàbits i el consum.)*
    - c. *Educació sexual i coeducació. (el coneixement del sexe, els prejudicis sexuals).*
    - d. Educació Sociolingüística.
    - e. Educació per la pau.
    - f. La formació del professorat.
    - g. Integració.
    - h. Implicació dels pares.
    - i. Orientació professional.

Dins els objectius generals de l'educació secundària obligatòria (ESO) hi trobem una referència explícita a la salut, en l'objectiu que diu:

Conèixer i comprendre els aspectes bàsics del funcionament del propi cos i de les conseqüències per a la salut individual i col·lectiva dels actes i les decisions personals, i valorar els beneficis que suposa l'hàbit de l'exercici físic, de la higiene i d'una alimentació equilibrada, així com portar una vida sana.

L'Institut procurarà que temes transversals com l'educació sexual, l'educació al consum, la salut, etc. estiguin afectivament inclosos dins els currículums de les diverses àrees, especialment en Educació Física i en Ciències de la Naturalesa i Salut.

També des de la tutoria els alumnes rebran formació de temes relacionats amb la salut i la sexualitat donada per especialistes externs al centre.

Dins els objectius generals de Batxillerat en trobem un que diu:

Utilitzar l'Educació Física i l'Esport per afavorir el desenvolupament personal. Aquest va clarament lligat amb l'objectiu d'ESO que feim referència anteriorment.

Dins Batxillerat es realitza el projecte "GRYBB: Anelles per l'educació" de Comenius, que és el marc on es treballa la salut com a tema principal a desenvolupar durant el curs 2003/2004.

G.R.Y.**B**.B. – The Blue Ring

Keeping Healthy and Sport

IES Quadrado
Menorca

LP Alpes et Durancée
Embrun

Lycee Des Ambrois
Oulx

Jurisch Miklos
Koszeg

Hoorn

Základní škola
Odry

Keeping Healthy

CZECH REPUBLIC – ODRY

Zdraví a naše škola

Zdraví je nejdůležitější věc pro všechny z nás. V dřívější době byl člověk zvyklý jenom brát a nic nedávat, to se týkalo i zdraví. V dnešní době je trendem naší společnosti učit děti být zodpovědný za sebe sama, tedy i zdraví. Dítě prožívá ve škole tělesnou a duševní zátěž, kterou mu musíme pomáhat překonat tak, aby se vyvíjelo v nestresované dítě. To děláme v těchto oblastech:

1. Preventivní aktivity.
2. Volno-časové aktivity – krátkodobé a dlouhodobé.
3. Zdravá výživa, denní režim, sportovní aktivity.
4. Ekologická výchova.
5. Integrace zdravotně postižených žáků.

1. Preventivní aktivity.

Na škole existuje Minimální preventivní program, ve kterém škola nabízí jak trávit volný čas ať už na sportovních nebo kulturních akcích a tím se snaží předcházet kouření, alkoholu, drogám, šikaně. Každý rok mají žáci školní akademii, kde si nacvičují své vlastní programy. Jezdíme do divadla, navštěvujeme filmová představení. Jednou za rok se koná protidrogový koncert, a děvčata a kluci mají přednášku o sexuální výchově. Další preventivní aktivity probíhají v hodinách občanské a rodinné výchovy a přírodopisu. V hodinách se pracuje s těmito projekty:

- Výživa a zdraví
- AIDS
- Úvod do sexuality
- Prevence kouření
- Alkohol a jiné drogy.

Dále na škole existuje dramatický kroužek, výtvarný kroužek a také pěvecký sbor.

Na škole existují sportovní setkání s Bíloveckou a polskou školou. Výrazného úspěchu dosahuje výtvarná akce Stonožka.

2. Volno-časové aktivity.

- a) Krátkodobé – v září na naší škole probíhají Olympijské hry s heslem „Sport proti drogám“.

Na školních výletech se seznamují se základy turistiky, cyklistiky, orientace a pobytu v přírodě.

- b) Dlouhodobé – týdenní škola a v přírodě pro nižší stupeň, kde žáci nejen plní osnovy, ale seznamují se s různými brannými prvky, plavou, přitom se otužují, chodí na turistické vycházky.

- týdenní lyžařský kurs pro 7. ročník, kde si žáci osvojí základní principy sjezdového lyžování, běžeckého lyžování a snowbordingu.

- branný kurs pro 6. ročník, žáci si osvojí základní dovednosti v cyklistice, turistice, plavání, vodáctví, horolezectví, orientace v přírodě, táboření a poskytování první pomoci.
- ozdravný pobyt v Itálii, jde o turisticko poznávací zájezd, kde jsou žáci upozorňováni na nebezpečí ultrafialového záření.
- plavecký výcvik pro nižší stupeň pro 6. – 10. let v rozsahu 10 lekcí.

3. Zdravá výživa a zdravý životní styl

Škola umožňuje dodržovat pitný režim, žáci si jednak mohou kupovat mléko, o velké přestávce si mohou koupit čaj, v jídelnách se objevují i bezmasá jídla. Na školách existují automaty na pití.

Dále se zdravá výživa probíhá v hodinách občanské výchovy, rodinné výchovy a přírodopisu, žáci mají 5 a 10ti minutové přestávky. O velké 20ti minutové přestávce chodí ven nebo do tělocvičny, kde probíhají fotbalové a streetbalové turnaje.

V hodinách učitelé využívají oddechové chvíle.

Na škole funguje zdravotní tělesná výchova. Zdraví se dále utužuje v tělesné výchově, kdy naši žáci mají 2 hodiny tělesné výchovy týdně a v odpoledních hodinách – dvouhodinových – existují kroužky florbalu, basketbalu, volejbalu, fotbalu a gymnastiky.

4. Ekologická výchova

Na škole se žáci zúčastňují projektu hnutí Tereza, kde žáci pracují na projektech, které je učí jak chránit a milovat přírodu. Žáci recyklují odpadky, dále 19. dubna probíhá na naší škole „Den Země“, kdy žáci pořádají turistické a cyklistické výlety, čistí studánky a potoky, uklízejí lesy a sadí stromy, tedy vše pro čisté a zdravé ovzduší.

5. Integrace zdravotně postižených žáků

Na škole probíhá integrace zdravotně postižených žáků do normálního školního procesu, ať už jde o zdravotní, nebo výchovné, nebo vývojové problémy. Na škole je 62 zdravotně postižených žáků, kteří mají individuální vzdělávací programy a z toho 35 žáků pracuje 1 – 2 hodiny individuálně s vyučujícími, ať už v rámci vyučování nebo v odpoledních hodinách.

FRANCE – EMBRUN

Project d'éducation a la sante et a la citoyennete

Objectifs:

- ✓ « Auto pilotage »: Éduquer & Intégrer les élèves à la recherche de solutions, les amener à une réflexion autour de leurs responsabilités citoyennes et à conduire des projets.
- ✓ Guider les élèves vers des choix responsables, dans le respect de leur propre corps ainsi que celui d'autrui.
- ✓ Améliorer la communication entre les élèves et les adultes et entre les différents membres de la communauté éducative.

EQUIPE ACCUEIL-RELAIS

Son rôle:

- ✓ Repérage & signalement d'élèves en difficulté (scolaire, problèmes sociaux, psychologiques, usage de drogues)
- ✓ Prise en charge de ces élèves à l'interne (soutien)
- ✓ Relais vers des partenaires extérieurs: psychologue, centre d'accompagnement et de prévention de l'alcoolisme et des toxicomanies, orthophoniste, éducateur spécialisé, psychomotricienne.

EQUIPE DE PREVENTION & D'ANIMATION

- ✓ Animation de soirées festives (repas à thème, cocktails)
- ✓ Commission des menus

Nos actions

Que fait-on en prévention ?

- « ça dérape » : atelier de discussion animé en soirée par l'infirmière et une assistante d'éducation pour prévenir des conduites à risques et des actes d'incivilité, d'irrespect .
- Des animations dont les élèves sont les acteurs: théâtre interactif, rencontres de partenaires santé...
- Réalisation par les élèves sensibilisés de supports d'animation et production de messages de prévention (vidéo, émissions radio, diaporama...)

Différents thèmes traités:

1. Éducation à la sexualité
2. Prévention routière
3. *L'alimentation*
4. Hygiène de vie du sportif
5. Sommeil
6. Gestion du stress et de la fatigue
7. Prévention des conduites à risque: Consommation des psychoactifs, suicide,...

HOLLAND - HOORN

Punten en methodes van gezondheidseducatie en gezondheidszorg op Oscar Romero

Samenvatting.

Op onze school zijn gezondheidseducatie en gezondheidszorg deels opgenomen in het verplichte curriculum van een aantal vakken. Daarnaast worden er een aantal gezondheidsprojecten georganiseerd.

Gezondheidseducatie

Gezondheidseducatie is onderdeel van de vakken biologie, lichamelijke opvoeding en verzorging.

Dit geldt zowel voor het programma van de onderbouw- als voor de bovenbouwleerlingen. Hierbij moet worden aangetekend dat deze vakken in de bovenbouw niet verplicht zijn.

Het hoofddoel van gezondheidseducatie is een gedragsverandering. Leerlingen moeten zich bewust worden van (hun) slechte houding en gewoontes.

Met betrekking tot het curriculum kan het volgende worden samengevat:

Biologie

Tijdens de biologielessen komen aspecten aan de orde als hygiëne en kennis van bacteriën en ziektes. Tevens krijgen leerlingen lessen over voedselkwaliteit en de effecten van verkeerde voeding op hart en longziekten. Gedurende een speciaal kankerproject leren leerlingen van elkaar. Ze moeten uitzoeken welke factoren kanker kunnen veroorzaken, wat de gevolgen zijn voor het lichaam, hoe het genezen kan worden en hoe je kanker kunt voorkomen. De leerlingen presenteren hun kennis aan elkaar middels een poster.

Lichamelijke opvoeding

Natuurlijk maken de docenten van dit vak hun leerlingen duidelijk dat er een direct verband bestaat tussen algemene gezondheid en een gezonde levensstijl, sport inclusief.

Tijdens de LO lessen is persoonlijke hygiëne en de verantwoordelijkheid om hygiënisch te handelen onderdeel van het programma. Dit blijkt onder andere uit het feit dat leerlingen verplicht worden te douchen na de LO-les.

Verzorging

Tijdens de verzorgingslessen krijgen voedsel en voedselbereiding veel aandacht. Leerlingen leren hoe ze een eenvoudige, voedzame maaltijd hygiënisch kunnen bereiden, hoe de keuken schoon gehouden dient te worden en hoe voedsel verantwoord moet worden bewaard. De kwaliteit van de maaltijd moet een zeker niveau hebben ten aanzien van de samenstelling van voedingsstoffen.

Ook zijn er projecten waarin speciale onderwerpen worden behandeld. Zo is er een drugsproject, een SOA-project (seksueel overdraagbare aandoeningen). Ook ontvangen leerlingen informatie over het gebruik van tabak en alcohol. Op school heersen strenge regels ten aanzien van het gebruik daarvan.

De doelen van deze onderwerpen vullen elkaar aan.

Gezondheidszorg

De school investeert veel tijd en geld in het welzijn van de leerlingen. We kunnen deze zorg in tweeën verdelen: algemene gezondheidszorg (welzijn) en individuele gezondheidszorg.

Algemene gezondheidszorg (- welzijn)

In haar financieel beleid houdt de school rekening met een investering in aan gezondheid gerelateerde zaken, zoals white boards, klimaatcontrole en dergelijke.

Het team van conciërges is getraind in eerste hulp technieken, evenals is een groep van 20 teamleden geoefend in beheersing van noodsituaties.

Medewerkers en leerlingen zijn verplicht om verscheidene keren per jaar met nood oefeningen mee te doen.

Individuele gezondheidszorg (- welzijn)

We voorzien in een merkbare behoefte om leerlingen geestelijk (mentaal) bij te staan. Daarvoor is een counselor in dienst. In ons geval een dame. Ze heeft twee hoofdtaken.

Als **remedial teacher** helpt ze leerlingen met lees- en spellingsproblemen, dyslectische leerlingen met talen, en leerlingen die problemen hebben met het maken en verwerken van het huiswerk of problemen hebben met hun studieaanpak.

Als **vaardigheids trainer** helpt ze kinderen sociale vaardigheden te ontwikkelen. Twee veel voorkomende interactieproblemen zijn: teruggetrokken gedrag en agressief gedrag.

Tijdens cursussen wordt een leeromgeving gecreëerd waarin positieve ervaringen in het contact met andere leerlingen het zelfvertrouwen versterken en een bijdrage zullen leveren aan het sociaal competent gedrag.

Een ander veel voorkomend probleem is faalangst. Er worden faalangstreductiecursussen gegeven. Deze trainingen zijn bedoeld voor leerlingen die een zodanige spanning ervaren tijdens het leren en/of bij het maken van toetsen dat hun prestaties onder hun vermogen komt te liggen.

Externe gezondheidszorg en welzijn

De leerlingen uit de tweede klas van onze school doen mee met een gemeentelijk project. Hierbij worden leerlingen onderzocht door de schoolartsdienst. Dit algemeen gezondheidsonderzoek kost de ouders geen geld.

De school werkt ook samen met specialisten van jeugdzorg van de gemeente Hoorn. Dit "extern zorgteam" vergadert iedere maand en bespreekt leerlingen die op een of andere manier zorg verdienen.

HUNGARY – KOSZEG

Egészségnevelés a Jurisich Miklós Gimnáziumban

Nyelvünkben az egyik leggyakrabban emlegetett szó az egészség. Az egészség minden jólét, minden boldogság alapja. Egymás egészségére kívánjuk az ételt, italt, és jó egészséget kívánunk minden felköszöntéskor.

Mi az egészség? Az a szervezet, amely életműködéseit minden tekintetben rendesen végzi, egészséges. A hibás életműködés betegséget eredményez. Mivel életműködéseink szoros összefüggésben vannak egymással, az egyik működési zavara maga után vonhatja a másikat.

I. Az egészségnevelés céljai:

A legtöbb esetben két tényező szerepel a betegség létrejöttében, az egyik a külső hatás, a másik a szervezet csökkent védekező ereje.

Tudnunk kell, hogy az egészségünk nagyrészt életmódunkkal függ össze. Az életvezetésünk részben rajtunk múlik, de sajnos részben más, külső kényszerítő körülmények is befolyásolják. A körülmények tudatos megismerésének, a felvilágosultságnak óriási szerepe van abban, hogy kihasználjuk az egészségnek kedvező tényezőket és kerüljük az ártókat.

Az egészség a testi, lelki és szociális harmónia állapota. Ezt egyénnek és közösségnek egyaránt óvnia és ápolnia kell, ezért fontos, hogy kialakuljon mindenkiben az önmagáért és másokért érzett felelősségtudat.

Fontos feladatunk az, hogy diákjainkat megtanítsuk arra, hogy csak a jól ötvözött biológiai és egészségügyi tudásuk birtokában lesznek képesek kiegyensúlyozott, egészséges életvitelre, egészségük megőrzésére. Ismereteik révén maguknak kell rájönniük arra, hogy a megfelelő testi és szellemi fejlődéshez szükség van a helyes szokások kialakítására, a megfelelő napirendre, a rendszeres testmozgásra, a korszerű táplálkozási ismeretekre, a helyes személyi és környezeti higiénés magatartás kialakítására. Fontos tudniuk, hogy a testi egészségnek párosulnia kell a lelki egészséggel. A tantárgyakból megtanulható ismeretek, szokások mellett a lelki egészség megőrzését is el kell sajátítaniuk, és ehhez minden segítségét biztosítaniuk kell.

II. 1. A tantervben szereplő egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek

Biológia	humán anatómiai és élettani ismeretek
	egészségtan
	főbb betegségek
	megelőzés és gyógyítás
Testnevelés	az izomrendszer és működése
	az egészséges edzés módok
Osztályfőnöki órák	egészséges életmód
	a betegségek megelőzése
	az egészséget veszélyeztető anyagok

II. 2. Nyelvoktatás és egészségnevelés

Egészségtan modul (tervezett)	egészségtani ismeretek, betegségek angol nyelven
	humán anatómiai és élettani ismeretek angol nyelven
Comenius projekt	egészséges életmód

II. 3. Együttműködések

Iskolaorvos	előadások, felmérések, vizsgálatok
Védőnői szolgálat	felvilágosító előadások, tanácsadások
Mentálhigiénés szakemberek	találkozók, előadások, tanácsadások
Szülők	szülők találkozója szakemberekkel, tanácsadások
Kábítószer szakértők	felvilágosító előadások
Táplálkozási szakemberek	előadások, bemutatók, kóstolók

II. 4. Az egészségnevelési lehetőségek a különböző tantárgyakban

Biológia	anatómia és élettan, betegségek, megelőzésük, az immunrendszer és feladata
Kémia	biokémiai folyamatok, enzimek, fontos és veszélyes anyagok

Testnevelés	a csont- és izomrendszer felépítése, működése
Matematika	statisztika
Informatika	adatok feldolgozása

III. Feladatok és tevékenységek az egészségneveléssel kapcsolatban

- Célunk az egészséges életmódra nevelés, az egészség megőrzésének fontosságára felhívni tanítványaink figyelmét
- Az általános iskolából hozott mozgáskultúra tovább fejlesztése, a hiányok pótlása
- Megismertetjük diákjainkat a szabadidős sportokkal. Tömegsport órákon olyan új mozgásformákat és edzésmódokat ismertetünk meg tanítványainkkal, amelyeket a gimnáziumi tanulmányaik befejezése után saját életvitelükbe beépíthetnek (kondicionálás, tánc aerobic)
- Megszervezzük iskolán belül a könnyített és a gyógytestnevelést
- Rendszeres sportolási lehetőség biztosítása, a minden napi testnevelés lehetőségének megszervezése (tömegsport, szakosztályi munka, úszásoktatás)
- Kirándulások, játékos sportvetélkedők, szánkózás szervezése
- Tudatosítjuk a testi egészség mellett a lelki egészség fontosságát, felvesszük a kapcsolatot mentálhigiénés szakemberekkel
- Igénybe vesszük az iskolaorvos, a védőnő, a Családsegítő Szolgálat felajánlott foglalkozásait
- Az osztályfőnöki és a biológia órák tantervébe is beépülnek egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek
- Tudatosítjuk a különböző egészségkárosító szerekkel való élés egészségügyi és jogi következményeket
- Kialakítjuk a helyes étkezési szokásokat, felhívjuk a figyelmet a helyes táplálkozás fontosságára
- Megismertetjük az egészséget károsító környezeti tényezőket.

ITALY – OULX

L'educazione alla salute: esperienze, itinerari, strumenti

Analizzando il significato etimologico delle parole "educazione" – dal latino *educo*, tirar fuori – e "salute"- dal latino *salus* che significa più salvezza che salute e dunque processo che si costruisce giorno dopo giorno, valore da coltivare per tutta la vita – il nostro Istituto ha voluto iniziare una nuova riflessione sulle innumerevoli esperienze che da molti anni si andavano conducendo, ma che spesso erano un po' settoriali, proposte da singoli docenti volenterosi, ma che ancora non erano sostenute da un progetto unitario. Verificare, allora, quale cultura sostenesse quegli impegni e quali ne fossero gli obiettivi sono stati i primi passi di un percorso che, iniziato due anni fa, ci ha permesso di canalizzare in modo più organico ed efficiente le varie forze in gioco. Queste, dunque, le **idee guida** che supportano il nostro progetto di educazione alla salute:

- ✓ valorizzare il **rapporto mente-corpo** come elemento forte nella promozione del benessere di una persona, inteso, questo, come capacità di ricevere e dare "salute" con comportamenti idonei e capacità relazionali mature;

- ✓ considerare l'educazione alla salute come asse portante, trasversale alle discipline, che dunque **impegni tutto il Consiglio di Classe** nella programmazione didattica ed educativa;
- ✓ rendere più efficaci e incisive le azioni di **collaborazione con i servizi sociali assistenziali** del territorio che, fornendo le risorse umane là dove siano richieste, contribuiscono a raggiungere obiettivi comuni, come la prevenzione, che avranno ricadute nel campo culturale, sociale, economico, politico;
- ✓ coinvolgere costantemente **le famiglie**, sia come "controllori" della qualità delle azioni proposte ai loro figli dalla scuola, sia come "alleati", attenti nell'osservazione di ciò che accade per capire perché accade e se è bene che accada, sia anche come autentica parte in causa che senta il bisogno di "imparare ancora", di mettersi in discussione, di confrontarsi.

Insegnanti, genitori, associazioni, personale specializzato si ritrova allora a condividere l'ansia di dare una risposta all'inquietudine dei giovani, sempre meno sommersa e soffocata, anzi sempre più pressante.

Se educare significa aiutare il ragazzo a "tirar fuori" quello che ha dentro, a confrontarsi, a porre domande e ricercare risposte, a non aver paura della realtà, allora tutti gli educatori coinvolti devono avere la consapevolezza che è **il ragazzo il vero protagonista** e a lui deve essere dato tutto ciò che gli serve per maturare comportamenti responsabili.

Cosa dunque?

- **Innanzitutto la gioia di "essere ascoltato" e compreso.**

È un esercizio interessante anche per noi, educatori adulti, perché ci aiuta a diventare interlocutori attendibili, ovvero accoglienti, partecipi, capaci di non giudicare, di non etichettare e di trasmettere a chi ci sta di fronte tutta la nostra empatia.

Questo esercizio ci vede tutti quotidianamente coinvolti, ma alla luce delle esigenze emerse nelle varie classi del nostro Istituto, abbiamo colto la necessità di offrire qualcosa di più ai nostri ragazzi, qualcosa di più specifico e individuale: il servizio di **"Psicologa a scuola"**.

È un'iniziativa che è stata molto apprezzata dai giovani in quanto ciascun fruitore ha potuto disporre di uno spazio tutto suo e di un interlocutore tutto per lui, in grado di sostenere rapporti di dialogo e di aiuto. Questo sportello di ascolto, aperto peraltro anche ai docenti, non prevede in nessun modo interventi di psicoterapia, ma ha l'obiettivo di registrare gli agi, i disagi, le difficoltà, le paure, insomma tutto ciò che c'è dentro e che non verrebbe fuori in altri contesti meno privati. Uno psicologo, messo a disposizione dai servizi sociali, è presente in Istituto una volta alla settimana e, attraverso un calendario di prenotazioni, gestisce gli incontri con i singoli ragazzi.

Di grande aiuto è poi il confronto tra docenti e psicologo per analizzare, rispettando assolutamente l'anonimato, i temi emersi durante gli sportelli, riflettere sui comportamenti da adottare, scoprire disagi rimasti nascosti, insomma integrare le reciproche percezioni.

Fino all'anno scorso questo confronto era limitato ad un momento di fine anno, ma la sua importanza e la sua utilità ci hanno indotto a pensare ad una scansione di incontri più ravvicinati

che possano consentire un approccio più graduale ed attento alle complesse problematiche.

- **L'informazione**

Fornire una corretta conoscenza è parte integrante del progetto educativo di una scuola che deve evitare che il giovane ricerchi informazioni in ambienti meno accreditati. È questo un compito che spesso è assolto dall'insegnante di scienze per la

specificità dei contenuti, ma che, per la trasversalità delle competenze, coinvolge sempre più vari docenti del Consiglio di Classe.

Primo livello di informazione: affrontare temi legati all'educazione alla salute senza provare la sensazione di "far altro" rispetto a quanto è proposto dallo studio curricolare dei programmi di base relativi ad ogni classe e ad ogni indirizzo (anatomia e fisiologia del corpo umano, le principali malattie e la loro prevenzione e cura, biologia, eccetera).

Consapevoli dell'importanza di trasmettere le nuove conoscenze non prescindendo dal substrato culturale già esistente, anche se non sempre adeguato e corretto, abbiamo nel tempo sollecitato gli studenti attraverso l'uso di **questionari** che si sono rivelati spesso strumenti utili per delineare il profilo delle conoscenze o non conoscenze possedute dalla classe.

Secondo livello di informazione: approfondimento e sviluppo di temi particolari trattati durante il corso di studio, legati ad esigenze emerse nelle classi o a specifici problemi sociali, come la donazione di sangue e organi, o inerenti le attività svolte dalla maggior parte degli studenti di una classe (un tema ricorrente nelle "classi sciatori" è, ad esempio, quello relativo al doping - aspetti biologici, giuridici, concetto di frode sportiva -).

Questo ulteriore livello può avvalersi, oltreché delle diverse competenze dei docenti, anche dell'intervento in classe di specialisti e operatori esperti, spesso non appartenenti al mondo della scuola, disponibili per conferenze, dibattiti, confronti.

Tra i temi trattati: il tabagismo, l'alcol e altre dipendenze; l'affettività e la sessualità; la donazione di sangue, organi e midollo osseo; i disturbi dell'alimentazione; lo sport e l'educazione al pronto soccorso.

Uno degli obiettivi di questi incontri è anche quello di far sì che lo studente-cittadino conosca e abbia chiare le funzioni e le attività dei servizi assistenziali presenti sul territorio.

▪ **La possibilità di "confrontarsi" e quindi di crescere**

Questo importante tassello, indispensabile per un buon lavoro educativo, ha cominciato a concretizzarsi l'anno scorso con un'esperienza sull'agio-disagio molto positiva che è stata chiamata "*Il castello di carte*" (scheda). L'esperienza può coinvolgere qualsiasi classe e quest'anno è stata riproposta, con un'impostazione diversa, nelle classi seconde.

Il progetto ha come elemento centrale la ricerca dell'agio e dei suoi significati per i ragazzi coinvolti nel progetto.

La struttura dell'intervento ha l'obiettivo di accompagnare i ragazzi alla scoperta dei diversi significati della parola agio attraverso un percorso di ricerca sul campo. Prima di tutto all'interno del gruppo classe nel tentativo di costruire un concetto di benessere portando i ragazzi in un terreno di auto-riflessione, di costruzione di pensieri su se stessi rispetto all'obiettivo. In un secondo tempo di ricostruire significati di agio all'interno di contesti sociali che si occupano a vario titolo di "produrre" agio o "ridurre" il disagio. Quindi cercare di legare un personale concetto di stare bene con una visione più generale, nel tentativo di produrre un protocollo di attuazione di strategie per pensare, costruire e mantenere livelli di benessere sufficienti, in differenti contesti.

Concretamente le fasi del progetto saranno:

1. intervento in classe con tecniche attive per produrre un concetto individuale di stare bene
2. inserimento degli studenti in istituzioni che si occupano di disagio per seminari ed osservazioni partecipate

3. rielaborazione dell'esperienza e produzione di un protocollo e/o di materiale video.

Un altro percorso che vorremmo sperimentare quest'anno è l'educazione tra pari (**Peer Education**), propostaci dai servizi sociali, come approccio diverso per trattare, tra giovani e con il loro linguaggio, i temi che essi stessi potranno scegliere.

L'intuizione che caratterizza tale tecnica consiste "nell'utilizzare la potenza della trasmissione naturale delle conoscenze e delle abilità", l'"imparare senza consultare il manuale" (ovvero l'adulto).

Si tratta di una metodologia con alto valore preventivo in cui giovani appartenenti a qualsiasi classe (è preferibile, però, che i partecipanti siano coetanei o quasi) danno vita ad un gruppo che, in un contesto formativo di ricerca, si confronta scambiando punti di vista, ricostruendo problemi e immaginando soluzioni, nella consapevolezza di poter utilizzare la collaborazione degli adulti, non già come guide, ma come esperti.

Il gruppo è costituito da studenti volontari di qualsiasi classe e l'efficacia di questa tecnica si basa sostanzialmente sui seguenti criteri:

1. i soggetti che decidono di partecipare sono spesso fortemente interessati alle conoscenze e alle abilità trasmesse dai pari;
2. la complicità tra i pari garantisce libera espressione delle opinioni;
3. viene sfruttata la circolarità veloce della comunicazione tra i giovani
4. i partecipanti, che possono essere anche diversi per età, dovranno impegnarsi a considerarsi "pari" tra loro, condividere un progetto comunemente deciso, riconoscere la dignità del contributo degli altri.

▪ **Punti di riferimento attendibili**

La Scuola.

Far emergere i bisogni individuali e collettivi, renderli espliciti, saper leggere disagi, individuare gli interventi più opportuni di educazione alla salute sono abilità che si raggiungono non solo con la buona volontà, ma con una formazione aggiornata e costante, imparando strategie che permettano ai docenti di affrontare con competenza situazioni di disagio in classe o di valorizzare situazioni di benessere.

A questo scopo già da due anni docenti volontari partecipano al corso "**Ascoltando s'impara**", che quest'anno si propone però come momento di formazione più specifico e orientato. L'obiettivo è di formare alcuni docenti ad essere dei "referenti alla salute" che possano supportare il servizio dello psicologo in modo sistematico e costante e che rappresentino dei punti di riferimento sia per i ragazzi, sia per altri insegnanti.

La Famiglia.

E' crescente, oggi, il bisogno, da parte dei genitori di ritrovarsi un po' a scuola per apprendere, confrontarsi, affinare il loro mestiere e diventare punti di riferimento per eccellenza; non è poi così negativo scoprirsi impreparati a gestire situazioni a volte anche molto difficili, perché rappresenta il primo passo per cercare un modo per affrontare il problema.

Il nostro Istituto, in collaborazione con i Servizi Sociali, si è attivato negli anni, per organizzare incontri-dibattito con esperti e/o associazioni che hanno affiancato i genitori nella ricerca delle vie più opportune per affrontare molti dei problemi educativi in cui spesso la famiglia si imbatte in solitudine.

Si vorrebbe riuscire ad organizzare per i genitori un corso di formazione permanente, in quanto sarebbe un ottimo modo per fare **prevenzione**.

Un progetto per il prossimo futuro...

L'attenzione alle problematiche affettivo-sessuali

Sentiamo più che mai urgente la necessità di progettare un percorso articolato che permetta di affrontare i complessi aspetti che riguardano la sfera affettivo-sessuale, che non può essere lasciata all'improvvisazione con qualche intervento di informazione-istruzione sugli organi ed apparati riproduttivi o sui metodi anticoncezionali. Il percorso si deve attivare attraverso modalità, tempi e strumenti molto più ampi di quelli necessari alla semplice informazione.

Affrontare temi quali l'Amore, i rapporti sessuali, la procreazione responsabile, richiede una preparazione che passa attraverso livelli crescenti di consapevolezza di sé, del proprio corpo, delle proprie emotività, di maturazione delle capacità relazionali per sviluppare accettazione e tolleranza, di comprensione che non esiste libertà senza responsabilità, di coscienza che la sessualità è una parte della persona e come tale deve crescere e maturare con dignità.

Per sviluppare tali complesse tematiche è necessario che molte forze si mettano in gioco, che molte competenze collaborino e interagiscano e che, soprattutto, non si abbia fretta.

In questa ottica si sviluppa il progetto che stiamo elaborando e che, dunque, deve avere proprio le caratteristiche di un percorso da realizzarsi in un triennio o in un quinquennio, con obiettivi graduati, adeguati all'età degli studenti e propedeutici per i livelli successivi.

SPAIN – CIUTADELLA DE MENORCA

Programacio d'educacio per la salut

Aquesta està integrada en la programació de la tutoria dels diferents cursos. S'hi dedica una hora setmanal i en ells s'hi tracten els temes transversals que aniran veient durant tota l'etapa educativa. Entre ells hi ha la salut, l'educació sexual, la nutrició, els primers auxilis, etc...

Aquests temes són donats per tècnics i professionals externs al centre.

Aquest curs també tenim organitzat un grup de treball de 1r de batxillerat per a dur a terme el projecte Comenius (Projecte GRYBB: anelles per l'educació)l'anella blava, que aquest curs tracte com a tema únic la Salut enquadrat dins.

G.R.Y. **B**.B. – The Blue Ring

Keeping Healthy and Sport

Sport is my life !

CZECH REPUBLIC – ODRY

Škola a sport

Jsme škola, ve které jsou naši žáci vyučováni podle vzdělávacího programu „Základní škola“. Máme třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, ale velkou pozornost věnujeme také tělesné kultuře. Máme jen 2 hodiny tělesné výchovy týdně ve všech třídách, jelikož k tomu nemáme potřebné podmínky. Bylo by potřeba ještě jedné tělocvičny a poté bychom mohli zavést i třetí hodinu tělesné výchovy.

Na škole věnujeme sportu velkou pozornost. V povinné tělesné výchově klademe důraz na kolektivní sporty jako je odbíjená, basketbal, kopaná, florbal. V létě v hodinách tělesné výchovy hrajeme pravidelně basebal, házenou a trénujeme atletiku na venkovním hřišti. V zimě, kdy jsme odkázáni na tělocvičnu, přidáváme ke kolektivním sportům gymnastiku a posilování.

Většina ostatních aktivit je pak odkázána na odpolední hodiny. Na škole působí oddíl odbíjené, který hraje pravidelnou Severo-moravskou regionální soutěž v kategorii mladší a starší žákyně. S našimi školními družstvy hrajeme každoročně sportovní soutěže všech základních škol okresu Nový Jičín, pořádané Pedagogickým centrem tamtéž.

Největších úspěchů jsme v posledních letech dosáhli v házené chlapců a dívek, v basketbale chlapců i dívek, kde jsme dokonce několikrát vyhráli okresní finále a postoupili do finále krajského. Taktéž chlapecké družstvo odbíjené, či mladí fotbalisté, pravidelně obsazují čelní místa v okresních finále. Děvčata pak dobře reprezentují školu ve florbale.

Na I. stupni se pravidelně zúčastňujeme soutěže v kopané pro 4. a 5. ročník nazvané Mc Donald cup, či soutěže ve vybíjené pro stejně stará děvčata.

Na 2. stupni pravidelně hrajeme fotbalový turnaj Coca-Cola, který je velice populární a naši žáci každoročně vyhrávají zajímavé ceny. Taktéž jsme pravidelnými účastníky závodu v přespolním běhu, či gymnastických závodů.

Pro žáky 7. tříd organizujeme lyžařsko výchovně výcvikový kurz v délce trvání 6 – 7 dnů. Původně jsme jezdili 70 km do hor nazvaných Beskydy, ale poté, co byl postaven nedaleko Oder (5 km) nový lyžařský areál, využíváme jeho služeb. Výhodou je, že se kurzu zúčastní mnohem větší procento dětí než předtím, především z důvodů finanční dostupnosti. Kurz se skládá z běžeckého výcviku, výcviku ve sjezdu a slalomu a pro zájemce pořádáme i výcvik na snowbord. Na konci každého lyžařského výcviku probíhají ve všech těchto disciplínách závody. Čtyřdenní všesportovní kurz pořádáme pro žáky 6. tříd (12 – 13 let). Žáci se zde seznámí se základy kanoistiky, jízdou na horském kole v terénu či se základy horolezectví.

Nedílnou součástí našeho sportovního života jsou rovněž pravidelné sportovní dny se Základní školou v Bílovci, či družební školou v Kuźnie Raciborske, malého městečka v Polsku. Každý rok v červnu pak nejúspěšnější reprezentanti školy jezdí do městečka Spišská Nová Ves na Slovensku, kde rovněž sehraávají mezinárodní utkání se slovenskými žáky.

Velmi populární jsou sportovní akce na konci školního roku mezi učiteli a žáky. Velké oblibě se těší vánoční turnaje v různých družích kolektivních sportů. Snad největší akcí jsou Olympijské hry, pravidelně pořádané v září. Hry jsou rozdělené do 4 dnů. První den olympiády soutěží první stupeň v atletických disciplínách a vybíjené, druhý den jsou na pořadu kolektivní sporty pro druhý stupeň, třetí den probíhá atletika pro starší žáky a poslední den je věnován netradičním disciplínám, jako střelba ze vzduchovky, závody na horském kole či kolečkových bruslích. Celkem se rozdělí až 600 medailí mezi 1 200 sportovců.

Vidíte, že naše škola a sport jsou dva pojmy velice úzce související a že klademe na sportovní vyžití našich žáků a kulturu sportu opravdu velký důraz.

HOLLAND – HOORN

Lichamelijke Opvoeding op Oscar Romero

Samenvatting.

Op onze school is het vak Lichamelijke Opvoeding voor alle leerlingen verplicht.

Zij krijgen allemaal ten minste twee lessen van 50 minuten per week aan geboden.

Sport is mogelijk na schooltijd. Iedereen kan deel nemen aan toernooien, die georganiseerd worden op vrijdagmiddagen. Topsporters worden apart begeleid en aankomend docenten LO krijgen extra lessen zodat ze met succes de toelatingstesten kunnen doorlopen.

Ook nemen we deel aan twee Comenius 1 school projecten waar scholen uit 8 verschillende landen aan deelnemen.

Lichamelijke Opvoeding

Alle leerlingen hebben twee lessen van 50 minuten. Belangrijkste doel van Lichamelijke Opvoeding is de verandering van gedrag, indien dat nodig is.

1.1 Doelen van de Lichamelijke Opvoeding op Oscar Romero:

- 1 Kennis en informatie om risico's bij Sportbeoefening te voorkomen,
- 2 ervaring opdoen in het sporten: de informatie gebruikend,
- 3 Bewustwording wat je aan het doen bent,
- 4 Het ervaren van het plezier wat je kunt hebben met sportbeoefening.

Dit (1-4) zal mensen moeten motiveren te blijven sporten, ook al zijn er slechtere tijden.

1.2 Uiteindelijke bedoeling:

D.m.v. reflectie, opdoen van ervaring ontwikkelt de leerling een gezonde attitude.

1.3 Lesgeefniveaus:

a. basisvorming : de eerste 3 jaar

Alle leerlingen krijgen de domeinen, spel, turnen, atletiek, zelfverdediging, dans en zwemmen in de eerste drie leerjaren aangeboden.

b. Lichamelijke Opvoeding 1: 1, 2 of 3 jaar

Alle leerlingen krijgen 1 jaar (Mavo), 2 jaar (Havo) of 3 jaar (VWO) LO1.

Dit is dus een verplicht vak waar naast de reguliere sporten, ook zaken als het leiding geven, het organiseren(klasse toernooi), presenteren van een lesonderdeel (warming up) aan de orde komen.

c. Lichamelijke Opvoeding 2 : 2 jaar

Studenten, die gekozen hebben examen te doen in Lichamelijke Opvoeding.

Het hoogste niveau op onze school.

Sport (buitenschoolse sport)

- a. buitenschoolse reguliere sport in de school : de vrijdagmiddagtoernooien: zoals het basketbaltoernooi van de brugklassen, etc.
- b. buitenschoolse reguliere sport buiten de school: tussen scholen van Hoorn : Atletiek :Hollandia Veldloop, Werenfridus Volleybaltoernooi, Handbalteam, etc.
- c. Buitenschoolse activiteiten in andere disciplines : Windsurfen, Schaatsen.

Top-sport begeleiding

Op Oscar Romero worden talenten, dus ook de aankomend topsporters, apart begeleid bij het indelen van de studie en het plannen van de examens.

ALO, Cios groep

Op onze school kunnen leerlingen, die interesse hebben in een vervolgopleiding gymnastiekdocent(e) of sporttrainer extra lessen volgen, zodat de toelatingsexamens met succes kunnen worden doorlopen.

Internationale onderwijs projecten

We nemen deel (coördineren) Comenius 1 school project ,geheten:

How to survive as a human being in the 21st Century ?

(focused on children and teenagers)

Dit project onderzoekt de balans tussen voedselinname en de activiteiten van een mens(werk, sport, Pc-gebruik, etc).

We participeren ook in het Comenius 1 school ontwikkelingsproject, geheten:

G.R.Y.B.B.

(Rings for education)

Dit fantastische project met telkens wisselende onderwerpen (ieder Ring), doen we samen met 6 landen en het Olympisch Comité van de Winterspelen van Turijn 2006.

HUNGARY – KOSZEG

A Jurisich Miklós Gimnázium sportélete

Kőszeg az osztrák magyar határ mellett fekszik. Iskolánk, a Jurisich Miklós Gimnáziuma 2002-2003-as tanévben ünnepelte fennállásának 325. évfordulóját. A gimnázium sportéletét mutatjuk be azonos súllyal kezelve a délelőtti testnevelés-órákat, a szabadidőben végzett rekreációs sportolást és a versenysportot.

A Jurisich Miklós Gimnáziumba 437 tanuló jár: 62 % leány, 38 % fiú. 12 teljes felmentett tanuló kivételével valamennyien részt vesznek valamilyen formájú testnevelési órákon. Egészségi problémája miatt nyolcan gyógytestnevelési órákon vesznek részt. Velük szakképzett gyógytestnevelő foglalkozik. 28 tanuló egészségi állapota nem indokolja, hogy korrekciós órákon vegyenek részt: ők a rendes testnevelésórán vesznek részt, de terhelésüket, problémájukat figyelembe véve alakítjuk. A „rendes” testnevelésórákat nem koedukált csoportokban tartjuk (26 leány, 12 fiú csoport), ahol egy-egy csoportba 8-25 homogén életkorú tanuló tartozik. Az

eltérő csoportméretek az órarend-összeállítás korlátaiból fakadnak. Kezdő és záró évfolyamainkon heti 3, a közbülső években heti 2 délelőtti testnevelés óra van.

A testnevelés munkaközösség háromtagú. A testnevelés tanításán kívül valamennyien szerepet vállalnak a város sportéletében: városi szervezésű sportversenyek lebonyolításában, a város sportegyesületének vezetésében. A helyi újság sporttudósítója is a munkaközösség tagja. Más iskolai és társadalmi szervezetekben is vállalnak feladatot: Írottkö Natúrpark, Pedagógusok Szakszervezete, Diákönkormányzat.

A tanórai és a szabadidős sporthoz nagyon különböző színvonalú létesítmények állnak a tanulók rendelkezésére. Az őszi, tavaszi és nyári időszakban szabadtéren szép környezetben három futósávossal atlétikai pálya (ugró- és dobóhelyekkel), aszfaltozott kézilabda és kosárlabdapálya szolgálja a tanulók sportolását. Rendkívüli előrelépés, hogy 2000-ben felépült gyógyuszoda használatára is lehetősége van diákjainknak. Fedett létesítmény dolgában nagyon rosszul állunk: csupán egy, 20x10 méteres, tornatermünk van. A gimnázium pincéjében kialakított kondicionáló terem segít ugyan valamelyest, de így is rákényszerülünk, hogy szükséghelyszíneken (folyosó, díszterem) is tartsunk testnevelés órákat.

A testnevelés órák gerincét három alapsportág, az atlétika, torna és egy labdajáték (gimnáziumunkban a kosárlabda) jelenti.

- Atlétikából
  - Futásokat tanítunk vágta futástól középtáv futásig. Képességfejlesztő céllal tartós futásokat is alkalmazunk (15-20 perc).
  - Egy-egy távol és magasugró technikát oktatunk.
  - Diákjaink elsajátítják a súlylökő, gerelyhajító és diszkoszvető versenytechnika alapjait.
- Kosárlabdából
  - Megtanítjuk a sportág alapvető mozgásformáit: elindulás, megállás, passzolás, kosárra dobás módjait. Megismertetjük a diákokkal a legfontosabb szabályokat és a taktika alapelveit
- Tornából
  - A fiúk talaj-, korlát-, gyűrű, szekrényugrás- a lányok talaj- gerenda-, szekrényugrás-, korlát- valamint sportgimnasztikai elemeket tanulnak. A tanult elemekből szabadon összeállított gyakorlatot mutatnak be.
  - A képességfejlesztés során a tananyag elsajátításához szükséges fizikai összetevőket fejlesztjük.
- A további labdajátékok és a szabadidős sportágak választéka az öntevékeny sportoláshoz, az aktív élet kialakításához biztosít használható eszközöket.

Tanulóink, hétfőtől csütörtökig, minden délután, kötött időkeretben használhatják az iskola valamennyi sportlétesítményét. Ebben az időszakban testnevelő tanár biztosítja, hogy a diákok sportolásukhoz megfelelő szakmai segítséget kapjanak. Lehetőségük pusztán van kedvtelésből sportolni, de korrepetáló edzéseket is igénybe vehetnek. Részt vehetnek az iskola által szervezett házi bajnokságokon, továbbá kézilabda, kosárlabda, női foci és torna sportágakban versenyekre felkészítő edzéseken. Heti egy délutánon az uszodát is igénybe vehetik. A tanítási szünetekben az iskola tanulói az uszodát ingyen látogathatják.

A gimnáziumban régi hagyománya van a házi-bajnokságoknak. 1998-ban az akkor működő iskola-újság megreformálta ezeket a bajnokságokat. Azóta, Gubancupa néven (Ez volt az iskolaújság neve), nem az osztályok mérkőznek meg egymással, hanem szabadon szervezhetnek csapatot a tanulók. Őszi-tavaszi rendszerben oda-visszavágóval alakul ki az alapszakasz végeredménye. A végső

helyezéseket a rájátszásban döntik el a résztvevők. Labdarúgásban 6-8, kosárlabdában 4-6 résztvevővel zajlanak a küzdelmek.

Törvény írja elő, hogy minden iskolában működni kell iskolai sportkörnek, mely tevékenységével hozzájárul, hogy biztosítható legyen a tanulók „mindennapi” testedzésének lehetősége. Az állam ehhez külön forrást is biztosít, mely összeget az intézmény csak a tanulók sportolására fordíthatja. A sportkört a vezetőség (elnökség) irányítja, melynek hivatalból tagjai a testnevelő tanárok. A diákokat évfolyamonként egy-egy tanuló képviseli. A diák-elnök a tanár elnök támogatásával látja el feladatát. A vezetőség tiszteletbeli elnöke az iskola mindenkori igazgatója. A sportkör tevékenysége a teljes, nem tanórai sportot átfogja.

Az iskola legfontosabb versenyei azok a Diákolimpiák, melyeket a Magyar Diáksport Szövetség rendez. Atlétikában, tornában évtizedek óta a megye élvonalába tartozik gimnáziumunk. Megyei győzelmek mellett több országos helyezés is mutatja eredményességünket. A sikerek értékét növeli, hogy nem áll az iskola mögött olyan egyesületi háttér, mint a nagyobb városokban.

Tanulóink közül többen sportolnak külső egyesületben, esetleg nem is Kőszegen, hanem lakhelyükön: sportáguk diákversenyein ők is a Jurisich gimnáziumot képviselik. Országos és nemzetközi versenyeken is szerepelt tanulóink judo, karate, kik-bokszt, kötélugrás, tenisz és triatlon sportágakban.

Gimnáziumunk atlétikai csúcsai mutatják, hogy vannak „szakállas” régi csúcsok. Aki felállították nemegyszer országos sikereket is elértek. A férfi 100 méteres csúcstartó (Magyar Gyula) később többszörös magyar válogatottságig vitte. A női 100 méteres csúcs birtokosa (Stekovits Emília) pedig, ma leendő testnevelő tanárokat oktat a sportág tudományára. Az évszámokból kiderül, hogy napjainkban is mindig akad olyan tehetség, aki a régi bajnokok helyére lép.

Több olyan hagyományos rendezvény is szerepel iskolánk életében, melyek méltók a kiemelésre. 1532-ben Kőszeg fordította vissza az akkori Nyugat ellen törő török hadakat. A várostrom emlékére 2003-ban 20. alkalommal rendeztek emlékfutást. Az 1532 méteres szimbolikus távot, valamennyi tanulóink teljesítette. A legjobbak külön versenyben mérik össze erejüket. A végzős diákok nem csak az iskolától, a várostól, hanem a csodás szépségű kőszegi erdőktől is búcsúznak. Ez alkalomból minden évben gyalogtúrákat szervezünk a kőszegi-hegység valamely jellegzetes helyére.

ITALY – OULX

Progetti di educazione scolastica e sportiva

Nell’ambito della educazione sportiva, oltre alla normale attività curricolare che prevede per tutti gli studenti due ore alla settimana di educazione fisica da svolgere in palestra, il nostro istituto ha elaborato una serie di progetti che nascono da riflessioni degli insegnanti sul rapporto tra scuola e territorio e sulla opportunità di rispondere a delle esigenze particolari di studenti che sono impegnati nello sport in modo agonistico o che vogliono fare dello stesso una occasione di lavoro per il loro futuro.

1. PROGETTO SCUOLA-SPORT

Questo progetto è suddiviso al suo interno in una serie di sottoprogetti che rispondono tutti alla premessa suddetta.

a) STUDENTI- SCIATORI

E' un progetto che viene riproposto ogni anno scolastico poiché interessa tutti i nostri studenti che oltre allo studio si dedicano allo sport in modo agonistico e che di conseguenza devono assentarsi spesso dalle lezioni per partecipare alle gare e agli allenamenti.

Nel corso del corrente anno scolastico ben 70 studenti di età compresa tra i 14 e i 19 anni sono coinvolti. Essi sono distribuiti in tutte le classi dell'istituto ed in particolare abbiamo una II scientifico in cui tutti gli studenti sono atleti. Grazie a questo progetto è possibile definire percorsi didattici individuali per permettere allo studente atleta di praticare la propria attività sportiva senza tralasciare l'attività didattica e l'apprendimento. Questo si realizza mediante interventi di sostegno che permettono allo studente di organizzare in modo ottimizzato il proprio tempo-scuola, verifiche programmate e distribuite in modo da rispettare i calendari di gare e gli allenamenti, possibilità di didattica a distanza tramite il settore "Campus" del sito internet della scuola, possibilità di sportelli per chiarimenti nelle varie discipline in orari preserali. Quando in una classe tutti gli studenti sono atleti, come nel caso della IIB, si attua una flessibilità oraria che comporta un alleggerimento delle attività didattiche durante la parte dell'anno più impegnativa dal punto di vista sportivo e contemporaneamente la modularità delle ore di educazione fisica che vengono accorpate per intere mattinate in questo periodo in modo da poter svolgere attività diverse da quelle di palestra come il nuoto di salvamento, le uscite sul territorio con racchette, lo sci di fondo.

Le regole che sono sancite dal progetto vengono osservate per mezzo della "carta dei diritti e doveri dello studente sciatore" nella quale i docenti si impegnano a:

fornire ad ogni studente il programma delle singole materie al fine di poterlo individualizzare secondo le proprie esigenze specifiche.

Non verificare la preparazione degli studenti sportivi il giorno seguente il ritorno a scuola

Personalizzare le prove di verifica.

Gli studenti sportivi si impegnano a:

- informare con tempestività i docenti delle proprie assenze
- tenersi informati sullo sviluppo del programma in classe
- concordare con i docenti il programma personalizzato e rispettarlo
- utilizzare il più possibile gli sportelli di recupero organizzati secondo i loro impegni

b) GIUDICI DI PORTA

Questo progetto è caratterizzato dal promuovere lo sport come occasione di occupazione. Consiste in una serie di lezioni teoriche seguite da 10 giornate di esercitazioni in pista, nel corso delle quali gli studenti imparano l'attività di giudice di porta nelle competizioni di ogni livello dello sci alpino e al termine del quale ottengono un riconoscimento finale che permetterà loro anche in futuro di esercitare, partecipando in modo "parallelo" al mondo dell'agonismo delle discipline invernali. Durante quest'anno scolastico partecipano 40 studenti provenienti da tutte le classi dell'istituto, guidati e coordinati da un insegnante affiancata da tecnici della Federazione

c) GESTORI GRANDI EVENTI SPORTIVI

E' un progetto triennale internazionale sostenuto dal CONI- HAD al termine del quale gli studenti partecipanti conseguono il titolo professionale di "Gestore dei grandi eventi sportivi", riconoscimento internazionale franco-italiano poiché la gestione della didattica è equamente ripartita fra i partner italiani e francesi. Gli studenti sono 25 Italiani e 25 Francesi che seguono lezioni e stages in parte in Italia ed in parte in

Francia, soggiornando all'estero per tre settimane per ogni anno del corso dove maturano, oltre alla competenza professionale anche un notevole progresso nella lingua straniera. Anche in questo caso partecipano ragazzi di età tra i 16 e 19 anni provenienti da molte classi dell'istituto. Le attività , gestite per l'Italia dal CONI e per la Francia dall' HAD.

d) APPROFONDIMENTI

Fanno parte del curriculum dell'educazione fisica alcuni moduli di approfondimento condotti da specialisti esterni di : arrampicata sportiva (per le classi V 50 studenti), nuoto di salvamento (classe II scientifico 15 studenti), trekking con racchette da neve (tutte le prime 60 studenti), avvicinamento allo sci da discesa e snowboard (tutte le classi 35 studenti)

e) COMPETIZIONI

Guidati dagli insegnanti di educazione fisica gli allievi più dotati partecipano a competizioni studentesche italiane e francesi di discipline degli sport invernali e di corsa campestre (50 studenti)

f) STAGES

Partecipazione come stagisti volontari in collaborazione con la Sestriere s.p.a., di circa 100 studenti di varie classi alle finali della Coppa del Mondo di sport invernali a marzo del 2004.

Complessivamente il progetto si realizza grazie a rapporti di collaborazione del nostro istituto con enti territoriali locali e non:

- MIUR Direzione regionale Piemonte, Regione Piemonte,
- CONI Regionale
- HAD (Haute Alpes Devellopement Economique)
- TOROC (Agenzia Torino 2006)
- SESTRIERE spa
- SUISM Scuola Universitaria Interfacoltà Scienze Motorie
- Comunità Montana Alta Valle di Susa e Comuni dell'Alta Valle di Susa
- Sci club e Scuole di Sci delle Valle.

PROGETTO AMBIENTE

Nell'ambito di un programma che riproponiamo annualmente e coniuga l'interesse per gli aspetti scientifici e naturalistici dell'ambiente che circonda il nostro paese e la pratica dello sport , trekking, racchette da neve e sci, quest'anno ci dedichiamo al Progetto Transfrontaliero Interreg " I MONTI NATI DAL MARE. Geologia e ambiente tra Dora e Durance".

Si tratta dello studio e divulgazione di informazioni circa il Massiccio dello Chenaillet che costituisce la spettacolare testimonianza di un ambiente paleogeografico estinto ancora in gran parte riconoscibile, dallo straordinario valore paesaggistico e naturalistico.

Il sito è costituito da un fondale marino "fossile" che conserva rocce e valenze morfologiche uniche nell'intero arco alpino: dalle colate basaltiche sottomarine alle scogliere coralline del mare prealpino di circa 200 milioni di anni fa.

Un ambiente straordinario da tutelare e valorizzare mediante una serie integrata di azioni.

I promotori del progetto sono i Comuni di Cesana, Claviere e Monginevro(Francia).

L'Istituto Des Ambrios , partner istituzionale di tale progetto con l'Università di Torino, Dipartimento scienze della terra, realizzerà:

- a) ideazione di un percorso guidato ai Monti della Luna, rivolto agli studenti delle scuole superiori e più in generale ai turisti non sciatori in modo che possano scoprire le sorprendenti valenze naturalistiche in ogni stagione dell'anno.
- b) Produzione di una serie di schede didattiche su temi di botanica, zoologia, geologia, climatologia, neve, ghiaccio, formazione delle valanghe, antropizzazione e storia.
- c) Produzione di un video illustrativo ed un cd-rom da diffondere nelle scuole superiori.

L'attività è in corso di realizzazione grazie anche ad una serie di uscite sul territorio con le classi, che comportano lunghi spostamenti con l'uso delle racchette da neve e, per certi percorsi degli sci da discesa.

Partecipano 60 studenti delle prime e 16 studenti della quinta scientifico.

SPAIN – CIUTADELLA DE MENORCA

Programacio didactica de l'area d'educacio fisica

En els objectius generals de l'àrea en trobam dos que fan referència clara a la salut i a la qualitat de vida relacionada amb l'activitat física i amb l'esport:

- Conèixer i valorar els efectes beneficiosos, riscos i contradiccions que presenta la pràctica habitual i sistemàtica d'activitats físiques al llarg de la vida, en el seu desenvolupament personal i en la millora de les condicions de qualitat de vida i de salut, individual i col·lectiva.
- Conèixer el cos i les seves necessitats, adoptant una actitud crítica i conseqüent enfront de les activitats dirigides a la millora de la condició física, la salut i la qualitat de vida, fent un tractament diferenciat de cada capacitat.

En els objectius del primer i segon cicle d'ESO hi trobam el reflex dels objectius anteriors en:

Ser conseqüent amb el coneixement del cos i les seves necessitats, adoptant una actitud crítica davant les pràctiques que tenen efectes negatius per a la salut individual i col·lectiva, respectant el medi ambient i afavorint la seva conservació.

1r cicle d'ESO

Conèixer els diferents aparells i sistemes del cos humà implicats en l'activitat motriu (locomotor, circulatori i respiratori) i el seu funcionament.

Conèixer els indicadors de l'adaptació del cos a l'esforç (freqüència cardíaca i respiratòria).

Consolidar els hàbits higiènics per a valorar els seus efectes positius davant l'activitat física.

Conèixer i respectar les normes de seguretat i conservació del medi natural.

2n cicle d'ESO

Conèixer el funcionament global del cos humà i les seves adaptacions davant la pràctica de l'activitat física.

Conèixer els efectes negatius de l'adquisició d'hàbits tòxics en relació amb l'activitat física i obrar en conseqüència.
Adoptar hàbits alimentaris adequats a les necessitats del cos davant la pràctica d'activitat física.
Conèixer els factors que incideixen en el manteniment de la salut i l'increment de la qualitat de vida, individual i col·lectiva.
Respectar les normes de conservació del medi ambient durant la pràctica de l'activitat física i recreativa en el medi natural.
Aplicar les normes de seguretat en la pràctica de l'activitat física.

En els objectius de Batxillerat en trobam dos que fan referència a la salut.

1. Conèixer els mecanismes fisiològics d'adaptació a la pràctica sistemàtica de les activitats físiques , valorant aquesta com un element que afavoreix el seu desenvolupament personal i facilita la millora de la salut i de la qualitat de vida.
2. Adoptar una actitud crítica davant les pràctiques que tenen efectes negatius per a la salut individual i col·lectiva, respectant el medi ambient i realitzant aportacions personals que afavoreixin la seva conservació i millora.

El desenvolupament d'aquests objectius es veu en els següents punts a treballar dins el bloc de continguts de CONDICIONAMENT FÍSIC I SALUT:

- Els mecanismes d'adaptació dels sistemes de l'organisme a l'activitat física. Indicadors de risc en l'activitat física i d'adequació a la mateixa. Valoració de la influència en la salut de la pràctica d'activitats físiques.
- Les lesions més freqüents en l'activitat física : prevenció i actuació davant elles.
- Nutrició i activitat física. Dieta equilibrada i aportament energètic per a la realització d'activitats físiques.

SPORT PULITO.
TI FA VINCERE SEMPRE

REGIONE PIEMONTE

Il Piemonte scopritelo adesso

SPORT PULITO

The Olympics is all about the universal language of **intense emotion**, linked to both sport and life.

SPORT PULITO

Il Piemonte scopritelo adesso

E tu... cosa scegli?

REGIONE PIEMONTE

SPORT PULITO. SPORT PULITO.

TI FA VINCERE SEMPRE APRE LA MENTE